

به نام پروردگار

این چیه این چی نیّه

ضرب‌المثل‌ها و تعبيرات

لشت‌نشائی

رستمعلی حیدرزاده (جمسه)

دبیر بازنشسته تاریخ

از شیخان گفشیه لشت‌نشاء

کتب‌لایه هفتاد

سرشناسنامه	: حیدرزاده، رستمی ۱۳۲۲ -
عنوان و پدیدآور	: این چیسه این چی نیه: ضرب‌المثل‌ها و تعبیرات لشت‌نشائی / رستمعلی حیدرزاده (جمشید).
مشخصات نشر	: رشت : حرف نو، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۳۴۸ ص.
شابک	: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۱۱۲ - ۱۶۴ - ۷ :
عنوان دیگر	: ضرب‌المثل‌ها و تعبیرات لشت‌نشائی.
موضوع	: ضرب‌المثل‌های گیلکی
موضوع	: Proverbs, Gilaki :
موضوع	: گیلکی -- اصطلاح‌ها و تعبیرها
موضوع	: Gilaki language -- Terms and phrases :
رده‌بندی کنگره	: فا ۹ / ۳۹۸ :
رده‌بندی دیوبی	: ۱۳۹۵ ح ۹ گ / ۳۳۶۸ PIR :
شماره کتابشناسی	: ۴۳۷۱۹۱۵ :

انتشارات حرف‌نو

رشت خیابان آزادگان، جنب دبیرستان دکتر بهشتی (خ سفایی).

خ حاتم، شماره ۴۹ تلفن ۳۲۴۴۷۳۲ - ۳۲۴۴۷۳۳

این چیسه این چی نیه

گردآوری و تنظیم: رستمعلی حیدرزاده (جمشید)

حروفچینی و صفحه‌آرایی: حرف‌نو

چاپ نخست ۱۳۹۶ شمارگان ۵۰۰ نسخه

تمامی حقوق نشر کتاب محفوظ است

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۱۱۲ - ۱۶۴ - ۷

فهرست

۱۵۹.....	ض	۱۷.....	ای
۱۶۰.....	ط	۲۶.....	الف - آ - ا - A = اُ - اُ
۱۶۱.....	ظ	۶۲.....	B ب
۱۶۲.....	ع	۷۵.....	P پ
۱۶۶.....	غ	۴.....	T ت
۱۶۷.....	ف	۱۰۱.....	ج ل
۱۶۹.....	ق	۱۰۵.....	چ
۱۷۱.....	K ک	۱۱۰.....	H ح
۱۸۵.....	گ	۱۱۲.....	خ
۱۹۴.....	L ل	۱۲۴.....	د
۱۹۹.....	M م	۱۳۴.....	R ر
۲۱۸.....	N ن	۱۳۶.....	Z ز
۲۲۳.....	و	۱۴۰.....	S س
۲۲۶.....	ه	۱۴۹.....	ش
۲۴۰.....	Y ی	۱۵۷.....	ص

باسمه تعالی

فرهنگ به مجموعه آداب و سنن، بازیها، مثلها، فولکلورها و شیوهی رفتاری آدمها گفته می‌شود. مردمان با این مناسبات زندگی می‌کنند و هویت قومی‌شان با آنها شکل می‌گیرد و شناخته می‌شود. جامعه‌ای که این ویژگی را نداشته باشد، از درون رنگ می‌بازد و به چیزی تبدیل می‌شود که در شناخت خودش ناتوان می‌گردد. این یعنی از خود بیگانه شدن و اعتماد به نفس از دست دادن. هنوز که هفت دهه از عمرم می‌گذرد، بازیهای دوران کودکی ام؛ لپه بازی، پیتمار، قیش بازی، لشت نشایی - چون صحنه‌های فیلم از جلوی چشم من می‌روند و چقدر حسرت می‌خورم از اینکه امروزه این بازیها در سایه زندگی ماشینی و بی‌توجهی به بزرگترها و سازمان‌های مسئول به فراموشی سپرده شده‌اند و برای احیای آنها هیچگونه اقدامی صورت نگرفته است و نمی‌گیرد.

به همین خاطر از دیرباز پیوسته در این اندیش بودم تا در فرصتی مناسب به جمع آوری باورها، ضرب المثل‌ها و چیستانهای زیستگاهم - لشت نشانی، در رستهای اطراف - پردازم و همواره گرفتاری‌های زندگی و دردسرهای ناشی از آن و شاید کاهلی خود مانع از آن می‌شد تا به این فکر جامعه‌ی عمل پوشانم. پس از بازنشستگی که بیش از دو دهه از آن می‌گذشت، اقدام به این مهم در من جان گرفت و مصمم شدم از این دوران فراغت استفاده کنم تا ضمن بجا گذاشتن دفتری از خود، باورهای مردمی شهرم را که هر روز از روز پیش به فراموشی سپرده می‌شود و جزایر شهر و دیارم با آنها بیگانه شده‌اند را در وجیزه‌ای برای آیندگان به یادگار بگذارم چرا که چیستانها ریشه در باور مردم دارند و ضرب المثل‌ها ثمره‌ی تجربه‌های گذشتگان ماست و آنچه بالاتر از علم است البته تجربه است. و بدون آگاهی از فرهنگ و باورها رشته‌ی ارتباط ما از تاریخ گذشته مان قطع می‌شود و این بریدگی فرهنگی ایجاد حلقه‌ی مفقوده‌ای می‌کند که آیندگان برای شناخت پیشینه‌ی خویش دچار ناتوانی و مشکل می‌شوند و در این ناتوانی‌ها بی‌تقصیر نخواهیم بود.

از طرفی بخاطر سهل انگاری و پشت گوش انداختن وظایف خویش - که در توان ما بود - مدیون مردم خود و مشمول سرزنش وجدان خواهیم شد، بدین خاطر کفش و کلاه کردم و کمر همت بستم و کارم را با پرس و جو از پیران آگاه و آگاهان فرهیخته آغاز کردم و به جمع آوری آنچه

در ذهن و فکر داشتم اقدام کردم و تا به امروز مجموعه‌ای از ضرب‌المثل‌ها، چستانها و باورها و سنت‌های منطقه زندگی ام را در این دفتر گرد آوردم تا دچار فراموشی و گزند گذشت زمان نگردد به امید اینکه آیندگان را مفید افتد و مردم ما به ویژه جوانان با باورهای مردم زادگاه خویش آشنایی پیدا کنند.

کس نبود از راه دانش بی نیاز
راه دانش را بهر گونه زیان
تا بسنگ اندر همی بنگاشتند
وز همه بد بر تن تو جوشن است

تا جهان بود از سر آدم فراز
مردمان بخرد اندر هر زمان
گرد کردند و گرامی داشتند
دانش اند دل چراغ روشن است

«رودکی»